

Małgorzata Gorzałczyńska-Koczkodaj, Władysław Husejko

Wykorzystanie środków z Regionalnego Programu Operacyjnego jako szansa na racjonalizację wydatków publicznych w warunkach kryzysu gospodarczego

Ekonomiczne Problemy Usług nr 37, 21-30

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MAŁGORZATA GORZALCZYŃSKA-KOCZKODAJ

Uniwersytet Szczeciński

WŁADYSŁAW HUSEJKO

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

**WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW
Z REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO
JAKO SZANSA NA RACJONALIZACJĘ WYDATKÓW PUBLICZNYCH
W WARUNKACH KRYZYSU GOSPODARCZEGO**

Wprowadzenie

Każdy podmiot gospodarczy, bez względu na to, czy działa w sektorze komercyjnym czy publicznym, musi tak prowadzić swoją działalność, aby przynosiła ona możliwie największe efekty. Efektem dla podmiotów prywatnych będzie wypracowanie jak największego zysku, natomiast dla podmiotów publicznych – dostarczenie po jak najniższym koszcie (przy zachowaniu wymaganej jakości) potrzebnych dóbr i usług publicznych. Takie bowiem podejście powinno zagwarantować racjonalne wydatkowanie posiadanych środków pieniężnych, przy maksymalnym wykorzystaniu zasobów rzeczowych i ludzkich.

Praktyka gospodarcza, jak również raporty z kontroli przeprowadzanych przez Najwyższą Izbę Kontroli, pokazują, iż racjonalność i oszczędność w wydatkowaniu środków niestety nie zawsze jest przestrzegana. Konieczność zmiany takiego podejścia jest zawsze zauważalna, gdy występują różnej natury trudności. Mogą one dotyczyć jednej branży, sektora bądź, tak jak ma to miejsce obecnie, całej gospodarki, i to w wymiarze światowym. Kryzys gospodarczy ujawnił konieczność bezwzględnego oszczędzania środków finansowych i takiego ich lokowania, aby przynosiły one maksymalne, wymierne korzyści. Jednym z elementów oszczędzania i racjonalnego podejścia do posiadanych zasobów publicznych jest wykorzystywanie środków dostępnych z budżetu Unii Europejskiej. Dzięki tym pieniądzom zadania inwestycyjne mogą być realizowane bez znacznego obciążania budżetu danej jednostki.

W artykule ukazano, jak środki dostępne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego mogą przyczynić się do prowadzenia zadań inwestycyjnych i jakie ma to wymierne skutki dla budżetu. Do analizy wykorzystano dane finansowe oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego. Przeprowadzona została symulacja, w której zmieniono źródła finansowania inwestycji. W pierwszym przypadku środki fi-

nansowe pochodzą tylko z dochodów własnych, natomiast w drugim wykorzystano fundusze z RPO. Przeprowadzona analiza, ze względu na ograniczenia objętościowe artykułu, dotyczy tylko zadań i inwestycji wojewódzkich, z pominięciem środków przeznaczonych dla szczebla gminnego i powiatowego.

Rola i znaczenie Regionalnego Programu Operacyjnego

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013 (RPO WZ) jest jednym z narzędzi, które ma służyć realizacji Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego. Dzięki wewnętrznemu podziałowi środków dostępnych w ramach tego programu możliwe będzie dofinansowanie wielu projektów inwestycyjnych przyczyniających się do rozwoju regionu. Środki z programu mogą być rozmieszczane w różnorodnych kierunkach, a beneficjentami mogą być zarówno jednostki sektora finansów publicznych, jak i prywatni przedsiębiorcy. Efektem wymiernym wykorzystania środków z RPO ma być m.in. budowa infrastruktury drogowej, transportowej i energetycznej, a także poprawa warunków życia mieszkańców województwa poprzez inwestowanie w ochronę środowiska naturalnego oraz w infrastrukturę społeczną, zarówno edukacyjną, sportową, jak i ochrony zdrowia. Wśród dziedzin, które obejmuje program, są również: turystyka, infrastruktura kulturalna oraz kształtowanie społeczeństwa informacyjnego¹.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego składa się z ośmiu osi, których krótka charakterystyka znajduje się w tabeli 1.

Tabela 1

Osie interwencji w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego

Numer osi	Nazwa/ Interwencja	Działania podlegające dofinansowaniu
1	2	3
Oś 1	Gospodarka, innowacje, technologie	Rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw, m.in. poprzez inwestycje i doradztwo oraz finansowanie wydatków związanych ze wsparciem instrumentów inżynierii finansowej. Realizowane będą projekty podnoszące konkurencyjność oraz zdolność inwestycyjną mikroprzedsiębiorstw. Wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw udzielane będzie na wdrożenie projektów związanych z wprowadzeniem innowacji produktowej lub procesowej.
Oś 2	Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej	Wsparcie m.in. budowy, przebudowy i remontu dróg wojewódzkich, zgodnie z „Programem zadań inwestycyjnych na drogach wojewódzkich w latach 2007–2013”, powiatowych i gminnych (w tym budowa obwodnic i obiektów inżynierskich, takich jak mosty i wiadukty), a także poprawa infrastruktury towarzyszącej w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

¹ Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013.

1	2	3
Oś 3	Rozwój społeczeństwa informacyjnego	Przedsięwzięcia związane z rozwojem infrastruktury teleinformatycznej, mającej wesprzeć oraz zintensyfikować rozwój społeczny i gospodarczy województwa zachodniopomorskiego, zgodnie z przyjętą „Strategią Budowy Społeczeństwa Informacyjnego w Województwie Zachodniopomorskim na lata 2006–2015”.
Oś 4	Infrastruktura ochrony środowiska	Realizacja inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami, zgodnie z założeniami Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych oraz rozporządzenia Wojewody Zachodniopomorskiego w sprawie granic aglomeracji. Przewiduje się także realizację projektów mających na celu zwiększenie efektywności wytwarzania, zarządzania, przesyłania, dystrybucji i wykorzystania energii.
Oś 5	Turystyka, kultura i rewitalizacja	Projekty związane z budową oraz rozbudową infrastruktury turystycznej, m.in. w zakresie: turystyki wodnej, golfowej, biznesowej oraz infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki, turystycznej bazy uzupełniającej oraz bazy noclegowej.
Oś 6	Rozwój funkcji metropolitalnych	Budowa sprawnego systemu transportu publicznego, zapewniającego skomunikowanie metropolii z ośrodkami podmiejskimi oraz z innymi metropoliami europejskimi.
Oś 7	Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia	Projekty poprawiające warunki kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa zawodowego i technicznego, związane również z kształceniem ustawicznym. Projekty z tego zakresu obejmować będą m.in. budowę, rozbudowę i modernizację obiektów dydaktycznych, naukowo-dydaktycznych, a także rozbudowę i przebudowę budynków szkół ponadgimnazjalnych, technicznych, sal do praktycznej nauki zawodu oraz zakup wyposażenia tych obiektów.
Oś 8	Pomoc techniczna	Działania służące koordynacji procesu przygotowania i wdrażania programu, nabór i ocenę projektów, zarządzanie finansowe, monitoring i ewaluację oraz kontrolę zarówno w Instytucji Zarządzającej, jak i instytucjach zaangażowanych we wdrażanie RPO. Dofinansowaniem zostanie objęty również rozwój stałej bazy danych o projektach gotowych do realizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie RPO WZ.

Wykorzystując środki dostępne z Regionalnego Programu Operacyjnego, beneficjenci (zarówno przedsiębiorcy prywatni, jak i jednostki samorządu terytorialnego) mogą realizować różnorodne inwestycje, przeznaczając jednocześnie swoje środki na inne działania. Ma to szczególne znaczenie w warunkach kryzysu gospodarczego, kiedy to potencjalne możliwości inwestycyjne są z reguły ograniczone. Przyczyną takiego stanu może być zarówno osiąganie mniejszych przychodów, jak i nieuzyskanie kredytu z powodu braku wystarczającej zdolności kredytowej. W takiej sytuacji środki z Unii Europejskiej stają się jedyną szansą na rozwój i możliwość prowadzenia działalności inwestycyjnej. Dla jednostek samorządu terytorialnego ma to tym większe znaczenie, że dzięki odpowiedniemu skierowaniu (umiejscowieniu) środków publicznych, organ stanowiący może stymulować rozwój i wpływać na wzrost gospodarczy danego regionu. Dodatkowo uzyskuje się efekt synergii, polegający na tym, iż jedna złotówka wydatkowana

ze środków własnych przyczynia się do pozyskania trzech złotówek z UE (przy montażu finansowym 25 do 75%). W punkcie 4 zostanie pokazana sytuacja finansowa województwa zachodniopomorskiego, gdyby zmuszone było zrealizować wszystkie, zapisane w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym, inwestycje tylko w oparciu o środki własne.

Rozwój danego regionu nie zależy jednakże tylko od planowania i realizowania inwestycji w sektorze publicznym, ale także wpływ (i to bardzo duży) na ten rozwój ma sektor prywatny. W warunkach kryzysu odczuwa on również bardzo duże załamanie i często nie posiada środków na prowadzenie inwestycji. Jako szansa na przeciwdziałanie takiemu stanowi rzeczy jawi się również wykorzystanie środków dostępnych z Unii Europejskiej. Jednakże w opinii przedsiębiorców istnieje wiele trudności w otrzymaniu tego typu środków. Te argumenty spowodowały, iż w województwie zachodniopomorskim podjęto działania (w ramach RPO) mające na celu usprawnienie i ułatwienie pozyskiwania środków z tych bezzwrotnych źródeł. Między innymi wprowadzono:

- możliwość zaliczkowania środków dla wszystkich uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie²,
- na etapie ubiegania się o środki w ramach danego konkursu, dopuszczono składanie tylko jednego egzemplarza wniosku o dofinansowanie. Druga kopia dokumentacji aplikacyjnej ma być sporządzana dopiero przy podpisaniu umowy,
- zmniejszono liczbę obowiązkowych załączników do wniosku,
- umożliwiono wnioskodawcom dostarczanie załączników środowiskowych na późniejszym etapie,
- obniżono minimalny próg, od którego projekty będą rekomendowane do dofinansowania,
- wnioskodawcy mogą uzupełniać drobne braki formalne na etapie oceny formalno-prawnej.

Wprowadzone udogodnienia z pewnością przyczynią się do bardziej aktywnego składania wniosków i mogą choć w niewielkim stopniu zmniejszyć odczucie wpływu kryzysu gospodarczego na prowadzenie działalności, w tym głównie inwestycyjnej.

Kryzys ekonomiczny i jego skutki dla gospodarki

Wpływ kryzysu światowego na gospodarkę Polski można zaobserwować już na etapie prognoz makroekonomicznych, a właściwie ich zmian, sporządzanych przez kluczowe instytucje zagraniczne. Komisja Europejska prognozuje wzrost PKB dla Polski w 2008 roku na poziomie 5,0% i odpowiednio 2,0 i 2,4% w latach 2009–2010³. W listopadzie 2008 roku Komisja oczekiwała, że polska gospodarka wzrośnie w tych latach odpowiednio o 5,4, 3,8 i 4,2%. KE przewiduje też, że Polska przekroczy unijny limit deficytu bud-

² W dotychczasowych konkursach o płatności zaliczkowe mogli ubiegać się jedynie wnioskodawcy, którzy nie prowadzili działalności w celu osiągnięcia zysku.

³ Prognoza z 12 stycznia 2009 r.

zetowego w 2010 roku. Według przedstawicieli Komisji, wzrost gospodarczy Polski w ubiegłym roku był słabszy, niż szacowano w listopadzie, głównie z powodu spadającego eksportu oraz inwestycji, do czego przyczynił się globalny kryzys w sektorze bankowym, ograniczający możliwości kredytowe. Natomiast spowolnienie w latach 2009–2010 będzie wywołane słabnącą konsumpcją indywidualną oraz eksportem. Pesymistycznie oceniono również zadłużenie Polski w latach 2008–2010. Deficyt sektora finansów publicznych ma wzrosnąć z 45,5% PKB w tym roku do 49,7% w roku 2010 (wcześniej oczekiwano spadku do 43,1%), wzrosnie też deficyt budżetu w tym ujęciu – z 2,5% PKB w 2008 roku do 3,6 i 3,5% PKB w latach 2009–2010 wobec odpowiednio 2,5 i 2,4% z listopadowej prognozy⁴.

Tak znaczne obniżenie prognozowanego wzrostu gospodarczego spowodowało, że założenia makroekonomiczne, przyjęte do prognozy budżetu państwa, musiały również ulec modyfikacji⁵. To z kolei miało swoje implikacje w prognozach budżetowych w sektorze samorządowym. Przedstawiciele Ministerstwa Finansów zgodnie stwierdzili, iż rok budżetowy 2009 będzie bardzo trudny i są przygotowani na dokonanie korekt założeń, jeżeli będzie taka potrzeba w ciągu roku.

Województwo zachodniopomorskie, wobec takich stanowisk, dokonało korekty budżetu jeszcze przed jego ostatecznym uchwaleniem. Przyjęto założenie, że planowana kwota dochodów budżetowych na rok 2009 pozostanie na poziomie wykonania dochodów budżetowych przewidzianych na rok 2008. Skorygowano wpływy z udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz prawnych oraz zmniejszono kwotę wydatków budżetowych o 22 mln zł. Wprowadzone oszczędności w głównej mierze zostały poczynione w wydatkach inwestycyjnych. Takie ostrożnościowe podejście do pierwotnie zaplanowanego budżetu było konieczne z uwagi na fakt, iż w dobie kryzysu wpływy z podatków centralnych mogą ulec obniżeniu i niezmnieszenie kwoty wydatków inwestycyjnych mogłoby narazić województwo na większy niż zaplanowano deficyt budżetowy i konieczność jego dodatkowego sfinansowania w ciągu roku budżetowego. W najgorszym scenariuszu mogłoby to doprowadzić do zbliżenia się limitów ustawowych (60 i 15%) bądź nawet ich przekroczenia.

W dobie kryzysu dużego znaczenia dla podtrzymania koniunktury nabiera utrzymanie jak najwyższego poziomu realizowanych inwestycji. Znaczącą rolę, w sytuacji zmniejszenia dochodów własnych, powinny odgrywać właśnie środki z funduszy unijnych, w tym przede wszystkim z Regionalnych Programów Operacyjnych. Wykorzystanie bezwrotnych środków w dużej mierze przyczyni się do zmniejszenia zaplanowanego deficytu (w przypadku gdy zaplanowano, że inwestycje będą finansowane wyłącznie ze środków własnych) bądź umożliwi realizację większej liczby zadań inwestycyjnych w określonym

⁴ „Rzeczpospolita” z 12 stycznia 2009 r.

⁵ W szczególności dotyczy to wpływów z podatku VAT.

czasie (w przypadku zakładanego współfinansowania zadań). Uzależnienie prowadzenia inwestycji dotyczy nie tylko sektora publicznego, ale również prywatnego.

Skutki kryzysu gospodarczego w Polsce w sposób szczególny będą odczuwalne w 2009 roku. Analizując rok 2008 (w szczególności, jeśli chodzi o sektor samorządowy) odnotować należy fakt, iż gminy, miasta, powiaty i województwa przewidywały, że w 2008 roku zanotują 13,6 mld zł deficytu. Ostatecznie na koniec grudnia były na dużo mniejszym minusie, sięgnął on 1,6 mld zł, co wynika ze wstępnych danych resortu finansów. Dla porównania: rok wcześniej samorządy miały nadwyżkę (2,3 mld zł). Przyczyną takiego wyniku były lepsze od oczekiwanych wpływy budżetowe. W 2008 roku z dochodami było już gorzej. Wyniosły one 142,3 mld zł, czyli o prawie 4 mld zł mniej od planów. To efekt niższego niż w 2007 roku wzrostu PKB. Poza tym dochody samorządów z udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych uszczupliła wprowadzona ulga z tytułu wychowywania dzieci. Mimo to dochody samorządów były o 11 mld zł wyższe niż w 2007 roku.⁶ Największy problem w 2008 roku z wykonaniem dochodów miały województwa samorządowe. Przyczyną tego stanu było nieotrzymanie dotacji rozwojowych, czyli pieniędzy unijnych na realizację projektów samorządów. Środki te są przekazywane po podpisaniu umowy o dofinansowanie. Rok 2008 był szczególnie trudnym okresem pod względem pozyskiwania środków z tego źródła. Należy nadmienić, iż kryzys gospodarczy nie miał w tym względzie aż tak dużego znaczenia. To, że województwa nie uzyskały środków z dotacji rozwojowych, wynikało z faktu, iż inwestycje, które miały być realizowane z wykorzystaniem środków z Unii Europejskiej, musiały być przesunięte minimum o rok, z uwagi na niedostosowanie prawa polskiego do prawa unijnego⁷. W przypadku bowiem realizowania inwestycji, które byłyby niezgodne z prawem unijnym, samorządy nie otrzymałyby dofinansowania z UE. To ryzyko zdeterminowało podjęcie decyzji o wstrzymaniu inwestycji i tym samym niewykonaniu dochodów z tytułu dotacji rozwojowych.

W 2008 roku również nieco słabiej niż w 2007 roku wypadło wykonanie wydatków. W sumie miasta, gminy, powiaty i województwa wydały o prawie 16 mld zł mniej, niż zapisały w prognozach, czyli 143,9 mld zł. Była to jednak kwota prawie aż o 15 mld zł wyższa niż ta z 2007 roku. Na inwestycje samorządy przeznaczyły 29,9 mld zł, czyli o 3,6 mld zł więcej niż rok wcześniej. Zwykle co piątą wydaną złotówkę przeznaczają one na inwestycje. Z prognoz wynika, iż pomimo kryzysu w dalszym ciągu samorządy będą największym inwestorem w Polsce. Oprócz tego chcą też na swoje terytorium przyciągać kolejnych inwestorów⁸.

⁶ K. Ostrowska: *Samorządy z deficytem*. „Rzeczpospolita” z 19.03.2009 r.

⁷ W szczególności chodzi tu o prawo budowlane i konieczność sporządzania ocen oddziaływania na środowisko.

⁸ K. Ostrowska: *op.cit.*

Scenariusze finansowania inwestycji w województwie zachodniopomorskim i ich skutki dla budżetu

Jak zostało wcześniej stwierdzone, środki pochodzące z Unii Europejskiej, w tym w szczególności z Regionalnego Programu Operacyjnego, w dużej mierze przyczyniają się zarówno do polepszenia sytuacji finansowej danej jednostki, jak i umożliwiają jej ponoszenie innych wydatków, z których musiałaby zrezygnować z uwagi na ograniczenia dochodowe.

W tabeli numer 2 w zbiorczy sposób pokazano, ile środków Instytucja Zarządzająca przydzieliła na poszczególne rodzaje inwestycji wojewódzkich w poszczególnych osiach. Przyznane kwoty po odniesieniu ich do nakładów ogółem na poszczególne grupy inwestycji stanowią jednocześnie maksymalny poziom dofinansowania zadań z RPO.

Tabela 2

Przydział kwot z RPO na poszczególne rodzaje inwestycji

Rodzaj inwestycji	Kwota dofinansowania w ramach RPO (w zł)	Limit (%)
Drogi wojewódzkie	300 131 505	65,91
Zakup taboru	75 250 000	50,00
Ochrona zdrowia	133 000 000	55,52
Kultura	50 470 874	72,07
Łącznie	558 852 379	

Źródło: opracowanie własne na podstawie RPO WZ.

Dokonując analizy Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Województwa Zachodniopomorskiego i montażu finansowego poszczególnych zadań, w tabeli numer 3 przedstawiono prognozę wpływu środków z RPO w poszczególnych latach, w kwotach zbiorczych.

Tabela 3

Prognozowany wpływ środków z Regionalnego Programu Operacyjnego do budżetu województwa zachodniopomorskiego w latach 2009–2013

Prognozowane fundusze pomocowe z UE w latach						Łącznie
Lata	2009	2010	2011	2012	2013	
Środki z RPO	100 344 486	199 169 169	185 519 670	69 177 442	4 641 612	558 852 379

Źródło: opracowanie własne.

Tabela numer 4 zawiera łącznie wszystkie nakłady, jakie województwo zachodniopomorskie ma zaplanowane do wydatkowania na zadania wieloletnie zawarte w WPI, bez względu na ich źródła finansowania. Oznacza to, że nakłady zawierają również zadania np. z kultury czy oświaty, które są przewidziane do sfinansowania tylko dochodami własnymi pochodzącymi z budżetu województwa. Z nakładów ogółem zostały wyłączone tylko te kwoty, które poszczególne jednostki organizacyjne muszą wydatkować z własnych środków.

Tabela 4

Nakłady ogółem wszystkich zadań zawartych w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym

	2009	2010	2011	2012	2013	Łącznie
WPI bez wkładu własnego jedn. org.sam.	162 901 299	310 710 956	307 706 743	122 507 150	7 849 670	1 039 774 626

Źródło: opracowanie własne.

W tabeli numer 5 i 6 przedstawiono zarówno wyniki symulacji realizacji zadań inwestycyjnych tylko dochodami własnymi, jak i z wykorzystaniem środków z RPO. Wyniki dotyczą tylko stanu zadłużenia ogółem i jego obsługi w poszczególnych latach. Symulacja wykracza poza obszar obowiązywania WPI, z uwagi na fakt, iż zawsze prognoza finansowa powinna obejmować dłuższy okres niż tylko stricte sama realizacja inwestycji. Ponadto WPI jest planem kroczącym, co oznacza, iż po upływie bieżącego roku budżetowego wydłuża się okres planowania wieloletnich wydatków inwestycyjnych na kolejny rok.

Tabela 5

Prognozowane zadłużenie województwa zachodniopomorskiego w latach 2009-2015 przy finansowaniu zadań inwestycyjnych tylko dochodami własnymi województwa (%)

Analiza zdolności kredytowej województwa zachodniopomorskiego							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stan zadłużenia kred. / dochody ogółem	54,58	120,94	180,54	188,96	168,45	137,52	108,50
Obsługa zadłużenia / dochody ogółem	10,29	22,48	33,65	37,13	36,33	33,69	31,59

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 6

Prognozowane zadłużenie województwa zachodniopomorskiego w latach 2009–2015 przy współfinansowaniu zadań inwestycyjnych z Regionalnego Programu Operacyjnego (%)

Analiza zdolności kredytowej województwa zachodniopomorskiego							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stan zadłużenia kred. / dochody ogółem	8,28	15,90	26,51	30,05	28,96	23,68	18,41
Obsługa zadłużenia / dochody ogółem	2,07	3,42	5,15	6,02	6,49	6,08	5,71

Źródło: opracowanie własne.

Z przeprowadzonych symulacji wyraźnie widać, iż gdyby nie bezzwrotne środki pochodzące z Regionalnego Programu Inwestycyjnego, województwo nie mogłoby w znaczący sposób realizować zaplanowanych inwestycji i tym samym rozwijać się. Przekroczone (i to wielokrotnie) zostałyby oba ustawowe wskaźniki, zarówno kwota zadłużenia ogółem, jak i jego obsługa.

W warunkach kryzysu gospodarczego trzeba nie tylko wykorzystywać środki z UE, ale i tak sporządzać montaż finansowy poszczególnych zadań, aby były one współfinansowane na maksymalnym możliwym poziomie (85%). W kolejnych okresach należy już indywidualnie ustalać poziom współfinansowania, aby nie przekroczyć przyznaných limitów (patrz tab. 2). Takie podejście spowoduje zarówno zachowanie większej płynności finansowej, jak i realizację zadań naprawdę koniecznych i dobrze przygotowanych. Taką gwarancję dają restrykcyjne przepisy unijne, które w bardzo precyzyjny sposób określają szereg wymagań, które musi spełnić inwestycja, żeby uzyskać dofinansowanie. Po przygotowaniu tej dokumentacji i sporządzeniu studium wykonalności, racjonalność realizacji inwestycji, bądź jej brak, jest stosunkowo łatwa do określenia.

Podsumowanie

Reasumując należy stwierdzić, iż zarówno prowadzenie działalności komercyjnej, jak i nienastawionej na zysk, tak jak ma to miejsce w sektorze publicznym, jest znacznie utrudnione, gdy gospodarka przeżywa trudności ekonomiczno-finansowe. Niepodejmowanie jednakże żadnych decyzji inwestycyjnych oraz czekanie na stabilizację spowoduje nie tylko nieosiągnięcie rozwoju gospodarczego, ale i jeszcze gorszą recesję czy nawet zapaść gospodarczą. Istotne jest zatem, aby podejmowane decyzje, a co za tym idzie i działania, były przemyślane i oparte na rzetelnych analizach i różnorodnych scenariuszach postępowania, w zależności od sytuacji społeczno-gospodarczej. Należy mądrze zaplanować i realizować wydatki publiczne, ponieważ tylko wówczas pozwolą one zmniejszyć skutki kryzysu bądź nawet uchronić przed nim gospodarkę.

**DIE NUTZUNG DER FINANZIELLEN MITTEL IM RAHMEN
DES OPERATIVEN REGIONALPROJEKTS ALS EINE GELEGENHEIT
FÜR DIE RATIONALISIERUNG DER ÖFFENTLICHEN AUSGABEN
IM HINTERGRUND DER WIRTSCHAFTSKRISE**

Zusammenfassung

In dem Artikel wird das operative Regionalprogramm des Bundeslandes Zachodniopomorskie dargestellt. Vor allem legt der Beitrag nah, wie in dem Projekt zur Verfügung stehende Mittel zu den Investitionsvorhaben beitragen können und in wie weit dieser Schritt maßgebend das kommunale Budget beeinflussen lässt. Im Rahmen des Projekts wurde eine Wirtschaftssimulation durchgeführt. Man hat absichtlich die Finanzierungsquellen getauscht und ferner auch zum Einsatz gebracht. Im ersten Versuch wurden die Mittel aus den eigenen Einnahmen für die Finanzierung eingesetzt und im zweiten dagegen wurden die finanziellen Quellen des Regionalprogramms beigeordnet.

Die durchgeführte Analyse bezieht sich, aufgrund der Einschränkungen im Beitragsumfang, lediglich auf die Aufgaben und Investitionen des Bundeslandes Zachodniopomorskie. Die Mittel für das Städte- und Gemeinderessort wurden nicht in Betracht gezogen.